

گفتگو با دکتر سید محسن فاضلیان، مدیرعامل شرکت تامین سرمایه بانک مسکن:

روش های تامین مالی حمل و نقل ریلی

الهام زرقانی

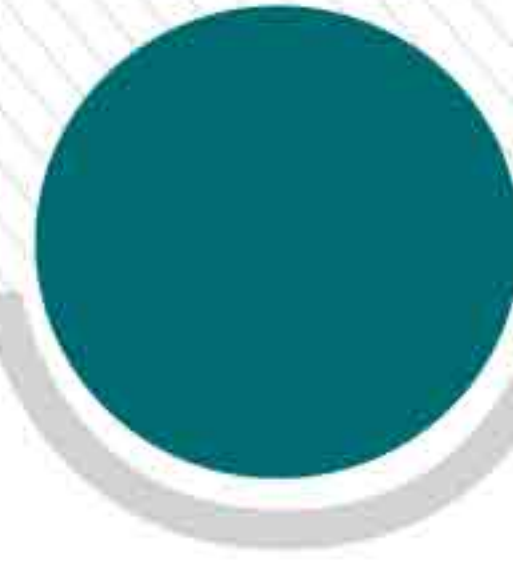
تسهیلاتی که تامین سرمایه مسکن به سرمایه گذاران و شرکت های ریلی برای خرید ناوگان و یا توسعه زیربنای تاکنون اختصاص داده چه میزان و چگونه بوده است؟

تامین سرمایه بانک مسکن به عنوان اولین تامین سرمایه تخصصی کشور در حوزه ساختمان در سال ۹۴ آغاز به فعالیت نموده است در سال ۱۳۹۵ اساسنامه شرکت اصلاح شده و ارایه خدمات به حوزه حمل و نقل و راه هم به آن اضافه شده است. این شرکت تحت نظارت سازمان بورس و اوراق بهادار فعالیت می کند. بنابراین برای ارایه خدمات به متقاضیان باید مقررات موضوعه نهاد ناظر خود را رعایت کند. شرکت های تامین سرمایه به عنوان واسطه بین اشخاصی که مازاد نیاز خود منابع مالی دارند و کسانی که کسری منابع مالی دارند از طریق انتشار اوراق بهادار در بازار سرمایه ارایه خدمات می نماید. خوشبختانه با توجه به پیش بینی امکان تضمین راه آهن برای دریافت تسهیلات توسط شرکت های فعال خصوصی در حوزه حمل و نقل؛ شرکت تامین سرمایه بانک مسکن از این ظرفیت قانونی استفاده کرده و با طراحی اوراق تامین مالی برای شرکت های فعال در این حوزه و برگزاری یک همایش تخصصی در تیر ماه ۱۳۹۶ در محل شرکت تامین سرمایه بانک مسکن خدمات این شرکت را به فعالان صنعت معرفی کرده است. ماده ۶۷ قانون الحاق برخی از مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت: "به شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران و شهرداری ها اجازه داده می شود تا در مقابل اخذ تضمین های لازم از محل منابع داخلی خود بدون ایجاد هر گونه تعهد برای بودجه

سرمایه مورد نیاز برای اجرای پروژه های بزرگ به راحتی فراهم نمی شود، لذا انتخاب روش تامین مالی مناسب در مورد پروژه ها مساله مهمی است، چرا که اندیشیدن راهکاری برای تامین منابع مالی پروژه از مراحل اولیه برای اطمینان از به انجام رسیدن پروژه است در انتخاب روش مناسب تامین مالی در مرحله امکان سنجی پروژه باید به تمام موارد و خواسته های بخش های مختلف درگیر در پروژه توجه کرد و سپس با توجه به اهمیت هر کدام از آن ها به انتخاب روش مناسب پرداخت. در ضمن باید توجه داشت که ساختار استفاده شده برای تامین مالی پروژه در یک کشور ممکن است به دلیل وجود تفاوت ها در قوانین و شرایط آن موثر نباشد در حالیکه به طور موثری در کشور دیگری استفاده شود نکته مهم انتخاب صحیح روش تامین مالی با توجه به شرایط هر پروژه و کشور میزبان پروژه است. در همین خصوص گفتگویی با دکتر سید محسن فاضلیان، مدیرعامل شرکت تامین سرمایه بانک مسکن داشته ایم و به معرفی روش های تامین مالی پروژه ها در حمل و نقل ریلی پرداخته ایم:

روش موثری که برای درک نیازهای مردم با رویکرد توسعه ای می توان مطرح نمود حمل و نقل ریلی است. در ایران نیز توسعه ریل بهترین تابلوی خدمات رسانی به مردم در عرصه حمل و نقل است و به عنوان یک نماد توسعه و پیشرفت به حساب می آید و هر عملیاتی که برای احداث و بهره برداری آن انجام می شود یک شاخص در میزان توسعه است. علاوه بر آن اگر واقعا به بحث ساخت و بهره برداری نیز به عنوان یک فرآیند توجه کنیم، می توان آن را یک شاخص پیشرفت در توسعه کشور تلقی کرد. از دید صاحب نظران کاملاً پذیرفته است که حرکت موثر و سازنده در مسیر توسعه حمل و نقل ریلی می تواند تصویر روشنی در رسیدن به اهداف سند چشم انداز فراهم نماید. نحوه تامین مالی و تهیه بودجه اجرایی لازم برای انجام پروژه های زیربنایی و بهره برداری از محصولات و خدمات حاصل از آن ها در حال حاضر به عنوان یکی از مهم ترین چالش های پیش روی کشورهای در حال توسعه مطرح می باشد. باتوجه به وضعیت خاص ساختار سیاست گذاری کشورهای در حال توسعه امکان تامین

عمومی دولت نسبت به تضمین اصل و سود تسهیلات مربوط به سرمایه گذاری بخش های غیر دولتی در این بخش و استفاده از ابزار کمک های فنی و اعتباری برای اقتصادی کردن طرح های مورد نظر و تضمین اثر نوسانات نرخ ارز در سرمایه گذاری های مزبور اقدام نماید."

پس از برگزاری همایش مزبور و جذب شرکت های متقاضی، شرکت تامین سرمایه بانک مسکن با همکاری شرکت های متقاضی موفق به اخذ دو موافقت اصولی از سازمان بورس و اوراق بهادار شد اولی تامین مالی به مبلغ ۸۷۰ میلیارد ریال تحت ابزار صکوک سفارش ساخت (استصناع) برای ساخت واگن باری توسط شرکت های داخلی و دومی صکوک اجاره به پشتوانه واگن های ملکی شرکت متقاضی به مبلغ ۱,۰۵۰ میلیارد ریال جهت فراهم آوردن منابع مالی جهت اجرای طرح توسعه در حوزه تامین لوکوموتیو بوده است. با خواست خدا اوراق اجاره یعنی مورد دوم پذیره نویسی خود را در مردادماه سال جاری در بازار سرمایه به اتمام رسانده است و منابع مالی حاصل از پذیره نویسی به مبلغ ۱,۰۵۰ میلیارد ریال هم اکنون در اختیار متقاضی قرار گرفته است.

اساساً چه درخواست هائی در این دو زمینه یعنی ناوگان و خط و تاسیسات جانبی، از سوی بخش خصوصی تاکنون تسلیم تامین سرمایه شده است؟

با توجه به تجربه یک سال گذشته شرکت های متقاضی تامین مالی عمدتاً در حوزه ناوگان بوده اند.

چه سیاستی برای اجابت درخواست های مذکور تاکنون اتخاذ شده و برای عملی شدن آن در خواستهها، تامین سرمایه چه موانعی پیش رو داشته، دارد، و چه موانعی پیش پای متقاضیان تامین مالی است؟

سیاست تامین سرمایه بانک مسکن که مسلماً پاسخگویی به همه نیازهای تامین مالی از طریق بازار سرمایه و پذیره نویسی اوراق تامین مالی است.

چرا که در این صورت منافع شرکت متقاضی و شرکت تامین سرمایه به صورت هم زمان تامین خواهد شد. چالش اول مساله نرخ تامین مالی است که از سیستم بانکی کمی گران تر است و مساله دوم شرایط خواسته شده راه آهن برای تامین تضامین کافی جهت قبولی سمت ضامن است. البته باید متذکر شد که هرچند بهای تمام شده تامین مالی از طریق بازار سرمایه کمی گران تر از نرخ رایج در سیستم بانکی است اما تامین مالی از طریق بازار سرمایه چالش های تامین مالی از طریق سیستم بانکی را ندارد. برای مثال هم اینک اخذ تسهیلات بلند مدت از سیستم بانکی بسیار مشکل شده است اما از طریق بازار سرمایه اخذ منابع مالی با بازپرداخت ۵ ساله هم امکان پذیر هست.

آیا تامین سرمایه با دستگاه دولتی ذیربط و انجمن صنفی برای شناخت و تجزیه تحلیل مسائل و راهگشائی برای حل مسائل کمیسیون یا کمیته مشترکی تشکیل داده است؟

نه خیر تا کنون تامین سرمایه بانک مسکن با انجمن صنفی جلسه ای در این خصوص نداشته اما در همین جا شرکت تامین سرمایه بانک مسکن اعلام آمادگی می کند تا از طریق تشکیل کمیته مشترک هم در زمینه اطلاع رسانی و هم در زمینه حل مسائل و تسهیل تامین مالی شرکتهای ریلی از طریق بازار سرمایه همکاری های مشترک آغاز گردد.

اگر بلی تاثیرش تاکنون چه بوده؟ و اگر نه، چرا؟

تا کنون این کمیته مشترک تشکیل نشده چرا که اولاً همایشی توسط تامین سرمایه بانک مسکن در این زمینه برگزار شده بود و ثانیاً شرکت های متقاضی تا کنون از طریق شرکت راه آهن به تامین سرمایه بانک مسکن معرفی شده بودند اما پیشنهاد بسیار خوبی است و مجموعه شرکت تامین سرمایه از این پیشنهاد بسیار استقبال می کند.

نقش و تاثیر تامین سرمایه

شما در ارتباط با گشایش االی و جذب اعتبار و اختصاص تسهیلات ارزی برای توسعه حمل و نقل ریلی با بانکهای خارجی چگونه بوده است؟

شرکت تامین سرمایه بانک مسکن در زمینه گشایش اعتبارات اسنادی خدماتی ارایه نمی دهد و این موضوع از خدمات بانکی و بازار پول است. اما در خصوص جذب تسهیلات خارجی این شرکت آمادگی همکاری با شرکت های متقاضی را دارد.

برای آینده چه تمهیداتی در دست بررسی یا اقدام می باشد و اصولاً تصویر شما از آینده اخذ تسهیلات خارجی توسط سرمایه گذار داخلی چیست؟

به نظر می رسد با توجه به شرایط کنونی کشورهای روسیه و چین کشورهای هدف برای متقاعد کردن ایشان برای اعطای تسهیلات در حوزه حمل و نقل ریلی هستند.

در حاشیه ششمین نمایشگاه بین المللی حمل و نقل ریلی چه قراردادهای با تامین سرمایه مسکن بسته شد؟ توضیح دهید؟

همانطور که در سوال اول هم بیان شد قرارداد های مربوط به ۱,۰۵۰ میلیارد ریال تامین مالی از طریق انتشار اوراق اجاره در حاشیه ششمین همایش حمل و نقل ریلی بسته شد که با خواست خدا و ارایه قبولی سمت رکن ضامن توسط شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران به استناد ماده ۶۷ تامین مالی این طرح انجام شد و پذیره نویسی آن خاتمه یافته است.

تامین سرمایه مسکن چه تاثیراتی می تواند در توسعه بخش ریلی داشته باشد؟

شرکت های فعال در حوزه حمل و نقل که تصمیم دارند از طریق بازار سرمایه و انتشار اوراق بهادار برای طرح های خود و یا تامین سرمایه در گردش خود تامین مالی کنند و شرایط آن را دارند می توانند از خدمات مشاوره عرضه، تعهد پذیره نویسی و بازارگردانی این اوراق که توسط تامین سرمایه بانک مسکن

ارایه می شود بهره مند شوند.

تامین سرمایه مسکن با چه موانع و مشکلاتی در سرمایه گذاری روبروست؟

شرکت تامین سرمایه به صورت مستقیم در حوزه های مختلف سرمایه گذاری نمی کند چرا که اجازه آن را از سوی مقام ناظر که سازمان بورس اوراق بهادار است ندارد. اما در انتشار اوراق تامین مالی برای صنایع مصرح در اساسنامه خود یعنی ساختمان، حمل و نقل اعم از ریلی، دریایی و هوایی و راه و شهرسازی عدل لزوم در این اوراق نیز خودش می تواند سرمایه گذاری کند.

ششمین نمایشگاه حمل و نقل ریلی را چگونه ارزیابی می کنید و هدف از حضور شرکت تامین سرمایه مسکن در نمایشگاه چه بود؟

نمایشگاه برای معرفی شرکت های فعال به یکدیگر و تکمیل زنجیره تامین و رنجیره ارزش خیلی موثر است و هدف تامین سرمایه بانک مسکن با هدف آشنایی شرکت های فعال در این صنعت با خدمات شرکت در این نمایشگاه حضور داشته و امید است در سال های آینده حضور این شرکت پر رنگ تر و جدی تر باشد به گونه ای که همه شرکت های فعال صنعت با نحوه تامین مالی از طریق اوراق بهادار در بازار سرمایه آشنایی کامل داشته باشند.

به نظر شما با خروج امریکا از برجام و شروع تحریم ها این صنعت با چه چالش هایی در خصوص توسعه روبروست؟

کشور شرایط تحریم را در گذشته هم تجربه کرده است و مسلماً شرایط تامین قطعات مورد نیاز صنعت با چالش مواجه خواهد شد اما با درس هایی که از دوران تحریم ها در قبل گرفته شده می توان چالش های پیش رو را پشت سر گذاشت. همکاری با کشور روسیه و تکیه بر توان داخلی و اعتماد به کارشناسان و خبرگان داخلی صنعت می تواند در این زمینه راه گشا باشد.